

Indhold:	Side
Indledning til Projekt VoksenADHD	1
Evaluatorerklæring	3
Projektoversigt	4
Forord til programteori for delprojekt 1	5
Programteori for delprojekt 1	6
Forord til progranteori for delprojekt 2	11
Programteori for delprojekt 2	13
Forord til progranteori for delprojekt 3	21
Programteori for delprojekt 3	22
Forord til progranteori for hjemmesiden	28
Programteori for hjemmesiden	29

Indledning til Projekt VoksenADHD

Med udgangspunkt i den tidligere indsendte *"Forandringsteori for projekt Voksen ADHD"* er projektbeskrivelsen nu gennemarbejdet og afgrænset, og der er udarbejdet programteorier med mål og indikatorer for hver enkel delkomponent.

Dette arbejde er gennemført med konsulentbistand fra seniorkonsulent Knud Ramian og konsulent Lisbeth Ørtenblad, Center for Kvalitetsudvikling, Århus – se evaluatoreklæring side 3.

Det overordnede formål med projektet er, at voksne med ADHD skal leve et liv så tæt på det normale som muligt. Det er ADHD-foreningens hypotese, at voksne forventes at få et liv så tæt på det normale som muligt, når de får dækket deres kompensationsbehov korrekt.

Hovedindsatsområder

I ADHD-foreningen er man bevidst om, at der er behov for udvikling på mange områder i samfundet, før voksne med ADHD kan få den nødvendige compensation for deres handicap.

Foreningen har inden for de midler, der er til rådighed i projekt VoksenADHD, valgt at fokusere på 4 hovedindsatsområder i projektperioden 2007-2010.

Det er foreningens vurdering, at opnåelse af resultater på disse fire områder vil skabe de største muligheder for at bedre situationen for voksne med ADHD på langt sigt:

- 1. Oprettelse af et korps af bisiddere**, så voksne med ADHD får mulighed for støtte til at navigere i de offentlige systemer i situationer, hvor de voksne med ADHD fx har svært ved at overskue egen situation, fremføre relevante oplysninger, koncentrere sig, huske mødeindhold og aftaler samt at holde overblikket i lange sagsforløb.
- 2. Opkvalificering af kommunale sagsbehandlere** fra social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger, så de bliver bedre til at forstå voksne med ADHD og deres behov samt kender mulighederne for compensation. Det antages, at voksne med ADHD herigennem får bevilget en mere hensigtsmæssig compensation, der forbedrer deres situation.
- 3. Kvalificering af voksne med ADHD**, så de får øget indsigt i egen situation og de muligheder, der er for at kompensere for nedsat funktionsevne. Herigennem antages det, at de voksne med ADHD bliver bedre til at mestre deres situation og bliver bevidste om de muligheder, der er for at søge compensation.
- 4. Udarbejdelse af let tilgængelige, overskuelige og opdaterede oversigter** over de kompensationsmuligheder, der er relevante for voksne med ADHD, så det bliver nemt for både den voksne selv, pårørende og fagpersoner at skaffe sig de nødvendige informationer.

Delprojekter

For at opnå resultater på de fire nævnte indsatsområder, vil projekt VoksenADHD arbejde med tre delprojekter fordelt på de tre projektkonsulenter:

Delprojekt 1: Frivilligt korps af ADHD-navigatører

Det er planen, at der i løbet af projektperioden:

1. oprettes et frivilligt ADHD-navigatørkorps på Fyn, der kan fungere som bisiddere for voksne med ADHD
2. sikres en forankring af korpset i ADHD-foreningen
3. udformes en strategi for udbredelsen af korpset på landsplan.

Delprojekt 2: Målrettet formidling til kommunale sagsbehandlere

Opkvalificering af sagsbehandlere tænkes gennemført ved:

- 1 udsendelse af en håndbog målrettet kommunale sagsbehandlere
- 2 gennemførelse af en ekstrainsats for udvalgte kommuner i et forpligtende forsøgsprojekt indeholdende kursus og efterfølgende fagligt netværk

Delprojekt 3: Tilbud til voksne med ADHD

For at kvalificere voksne med ADHD:

- 1 afholdes temadage for voksne med ADHD
- 2 udvikles kursusmodel målrettet voksne med ADHD
- 3 For at støtte såvel de voksne med ADHD, pårørende og fagpersoner i at skaffe relevante informationer om kompensationsmuligheder, udarbejdes oversigter over støttemuligheder, hjælpemidler og tilbud til voksne med ADHD

Hjemmeside for voksne med ADHD.

Ud over komponenterne i de tre delprojekter, vil projektgruppen oprette en hjemmeside. Oprettelse af hjemmesiden betragtes som en hjælpeaktivitet, idet det er et redskab til formidling af viden og erfaringer til både voksne med ADHD, pårørende og fagpersoner.

Forankring

Forankringsstrategier er tænkt ind i alle 3 delprojekter, som det vil fremgå af programteoriene. Der er rettet henvendelse til VISO omkring mulighederne for forankring af de erfaringer, der høstes i projektperioden, og om mulighederne for forankring af et fagligt netværk i VISO. En repræsentant for VISO er tillige medlem af projektets følgegruppe, så forankringsmuligheder løbende kan drøftes og overvejes.

Evaluerings

Center for kvalitetsudvikling vil efterfølgende udarbejde et evalueringsdesign for projektet.

På side 4 følger en samlet oversigt over projekt VoksenADHD's komponenter, delkomponenter og mål. Herefter følger forord og programteori for hvert delprojekt.

Projekt VoksenADHD

Delprojekter	Frivilligt korps af ADHD-navigatører	Målrettet formidling til kommunale sagsbehandlere	Tilbud til voksne med ADHD	Fælles projektkomponent
Komponenter	ADHD-navigatørkorps på Fyn	* Håndbog målrettet kommunale sagsbehandlere * Ekstrainsats for udvalgte kommuner i et forpligtende forsøgsprojekt indeholdende kursus og netværk	* Oversigt over hjælpe-hjælpemidler, tilbud og støttmuligheder * Kurser og temadage for voksne med ADHD	* Hjemmeside
Målgrupper	Potentielle frivillige	Sagsbehandlere i social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger	Voksne med ADHD	Voksne med ADHD Pårørende Fagpersoner Frivillige
Output	* Et korps af frivillige ADHD-navigatører på Fyn i 2010 * Sikre forankringen af korpset i ADHD-foreningen samt udforme en strategi for korpsets udbredelse på landsplan	* Håndbog er udsendt til alle interesserede sagsbehandlere inden udgangen af august 2008 * Der er afholdt et kursus for sagsbehandlere i i oktober 2008 * Der er oprettet et fagligt netværk, som mødes hver tredje måned	* Temadage, og kurser er afprøvet og vurderet * Der findes overskuelige oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttmuligheder til voksne med ADHD	Der er en voksenhjemmeside senest 1.1.2008
Outcome	Voksne med ADHD bliver forstået i systemet og får den nødvendige hjælp og kompensation	* Sagsbehandlere har fået ny viden om ADHD hos voksne samt om mulighederne for at kompensere for de funktionsnedsættelser, voksne med ADHD kan have * Voksne med ADHD har mærket det kompetenceløft, sagsbehandlerne har fået og kan give eksempler på, hvordan det har påvirket deres sagsbehandling	Voksne med ADHD har mere viden om ADHD samt opnår en øget indsigt i kompensationsmuligheder	Der er let tilgængelig, samlet og overskuelig viden om ADHD hos voksne, kompensationsmuligheder og tilbud

Forord til programteori for delprojekt 1

Frivilligt korps af ADHD-navigatører

ADHD-navigatøren er en frivillig bisidder, som skal bidrage til, at den voksne med ADHD i højere grad får den nødvendige kompensation for sit handicap. ADHD-navigatøren kan fx træde til i de situationer, hvor den voksne med ADHD har svært ved at formidle omfanget af vanskelighederne, eller hvor omgivelserne ikke har tilstrækkelig viden om ADHD. Det kan være langvarige sagsforløb, hvor en bisidder kan hjælpe den voksne med ADHD med at holde styr på processen og følge op på beslutningerne eller enkeltstående møder. Og det er tanken, at den voksne med ADHD får samme ADHD-navigatør tilknyttet gennem hele forløbet, som afsluttes når den aktuelle sag er afsluttet.

ADHD-navigatørkorps på Fyn

Målet med delprojekt 1 er i løbet af projektperioden at oprette et frivilligt ADHD-navigatørkorps på Fyn, sikre forankringen af korpset i ADHD-foreningen samt udforme en strategi for udbredelsen af korpset på landsplan.

Ovenstående skal nås ved hjælp af komponenterne: ”**Projektbeskrivelse**”, ”**Rekruttering og uddannelse**”, ”**Drift**” og ”**Forankring**”. ADHD-navigatørens opgave og korpsets udformning beskrives i projektbeskrivelsen.

Dernæst rekrutteres potentielle frivillige, og de uddannes, så de er klædt på til opgaven som ADHD-navigatør. Rekruttering og uddannelse er tænkt som en sammenhængende og tilbagevendende komponent, fordi der rekrutteres til uddannelsen, som afholdes 1 gang om året.

”Rekruttering og uddannelse” består af delkomponenterne: ”**Udvikling af uddannelse**”, ”**Håndbog**” samt ”**Rekruttering og uddannelse fase 1, 2 og 3**”. I hver fase afprøves nye målgrupper for rekrutteringen. Før uddannelsen kan gå i gang, skal uddannelsen udvikles, og en håndbog, som den frivillige ADHD-navigatører kan bruge i arbejdet, skal produceres. (Se bilag A: Rekruttering og uddannelse)

Når de frivillige er uddannede indgår de i driften af korpset, som består af delkomponenterne ”**Tilgang af voksne med ADHD**”, ”**Matchning**”, ”**Frivilligpleje**” og ”**Navigatørforløb**”.

Tilgangen af voksne med ADHD handler om offentliggørelsen af tilbuddet, som er målrettet voksne med ADHD. Når de voksne med ADHD henvender sig med interesse for at få en ADHD-navigatør, forgår der en matchning mellem den voksne med ADHD og den frivillige ADHD-navigatør. Matchningen er en vigtig komponent, fordi det handler om at finde det rette match mellem frivillig og voksen med ADHD, således at den frivillige og den voksne med ADHD sammen ønsker at gennemføre et navigatørforløb. Komponent ”**Navigatørforløb**” er ADHD-navigatørkorpsets centrale komponent, som beskriver korpsets ydelse. Navigatørforløb er også den komponent, som nødvendiggør de øvrige komponenter. ”**Frivilligpleje**” er en støttekomponent, som handler om at fastholde de frivillige i korpset, give dem den opbakning og yderligere uddannelse, som er nødvendig for, at de frivillige ønsker at fortsætte som ADHD-navigatører gennem længere tid. (Se bilag B: Drift)

Delkomponenten ”**Forankrings- og udbredelsesstrategi**” beskriver korpsets forankring i ADHD-foreningen og udbredelsen af korpset på landsplan. Fokus ligger på korpsets fortsatte eksistens og dets muligheder for at blive et landsdækkende tilbud i ADHD-foreningens regi.

Programteori for delprojekt 1: *Frivilligt korps af ADHD-navigatører*

ADHD-navigatørkorps på Fyn

Delkomponent	Projektbeskrivelse	Rekruttering og uddannelse (Se Bilag A)	Drift (Se Bilag B)	Forankrings- og udbredelsesstrategi
Målgruppe	Projekt VoksenADHD			ADHD-foreningen
Aktiviteter	* Produktion af beskrivelsen * Fremlæggelse for projektgruppen * Udarbejdelse af tidsplan * Godkendelse			* Afsøgning af muligheder for forankring * Plan for forankring i ADHD-foreningen * Udarbejdelse af strategi for udbredelse på landsplan * Tiltag i forhold til implementering af plan og strategi
Mål	Procesmål: Beskrivelsen og tidsplanen er godkendt senest 15.10.2007 Resultatmål: Enighed i projektgruppen om komponentens indhold, omfang og tidsplan			Procesmål: En plan for forankring af korpset foreligger senest 01.10.2009 En strategi for udbredelse på landsplan foreligger senest 01.10.2009 Tiltag er igangsat inden 01.04. 2010 Resultatmål: Et korps af frivillige ADHD-navigatører på Fyn efter projektets afslutning
Indikatorer	Procesindikator: Beskrivelsen og tidsplanen er godkendt senest 15.10.2007 Resultatindikator: Enighed i projektgruppen			Procesindikatorer: ADHD-foreningens godkendelse af planen for forankring og strategi for udbredelse på landsplan Resultatindikatorer: Tilstedeværelsen af en plan for forankring og strategi for udbredelse på landsplan Eksistensen af et ADHD-navigatørkorps på Fyn
Succeskriterier	Beskrivelsen og tidsplanen er godkendt af en enig projektgruppe senest 15.10.2007			Planen for forankring og strategien for udbredelse til landsplan foreligger i henhold til tidsplanen. Planen og strategien har opbakning fra ADHD-foreningen Tiltag er igangsat inden 1.4.2010 Der er fortsat et korps af frivillige ADHD-navigatører på Fyn efter projektets afslutning, og der er fortsat tilfredshed med korpsets ydelser

Bilag A: Rekruttering og uddannelse - side 1 af 2

Delkomponent	Udvikling af uddannelse	Håndbog
Målgruppe	Frivillige	Frivillige
Aktiviteter	* Beskrive indhold i uddannelsen * Finde underviser * Finde lokaler * Afklare økonomi	* Disponering af håndbogens indhold * Produktion af håndbogen
Mål	Procesmål: Uddannelsen er planlagt og klar til afholdelse senest 15.11.07 Resultatmål: Uddannelse klæder den frivillige på til opgaven som navigatør ved at give den frivillige viden om ADHD og rollen som bisidder	Procesmål: Håndbogen er færdigproduceret 01.01.08 Resultatmål: Håndbogen kan støtte den frivillige i arbejdet som ADHD-navigatør
Indikatorer	Procesindikator: Uddannelsen er planlagt og klar til afholdelse Resultatindikatorer: Antal, som ønsker at være ADHD-navigatør efter uddannelsens afslutning Antal som giver udtryk for, at de har fået tilstrækkelig viden om opgaven som ADHD-navigatør Antal som giver udtryk for, at de har fået en grundlæggende viden om ADHD og rollen som bisidder	Procesindikator: Håndbogen er færdigproduceret Resultatindikatorer: De frivilliges tilfredshed med håndbogens indhold, form og brugbarhed
Succeskriterier	Uddannelsen er planlagt og klar til afholdelse i henhold til tidsplanen 75 % af deltagerne i uddannelsen ønsker at være ADHD-navigatør efter uddannelsens afslutning 75 % af deltagerne i uddannelsen udtrykker, at de har fået en grundlæggende viden om rollen som bisidder og om ADHD 75 % af deltagerne i uddannelsen udtrykker, at de har fået tilstrækkelig viden om opgaven som ADHD-navigatør	Håndbogen er færdigproduceret i henhold til tidsplanen 75 % af de frivillige er tilfredse med håndbogens indhold, omfang og form

Bilag A: Rekruttering og uddannelse - side 2 af 2

Delkomponent	Rekruttering og uddannelse fase 1	Rekruttering og uddannelse fase 2	Rekruttering og uddannelse fase 3
Målgruppe	Medlemmer af ADHD-foreningen	Studerende ved den Sociale Højskole	Potentielle frivillige
Aktiviteter	* Produktion af rekrutteringsmaterialer * Annoncering * Afholde 1 infoarrangement * Interviewe frivillige * Afholde 1 uddannelsesforløb	* Produktion af rekrutteringsmaterialer * Annoncering * Afholde 1 infoarrangement * 3 rekrutteringstiltag på skoler * Interviewe frivillige * Afholde 1 uddannelsesforløb	* Produktion af rekrutteringsmaterialer * Annoncering * Afholde 1 infoarrangement * 3 rekrutteringstiltag * Interviewe frivillige * Afholde 1 uddannelsesforløb
Mål	Procesmål: Rekrutterings- og uddannelsesaktiviteterne afholdes som beskrevet Resultatmål: 8-10 frivillige melder sig til og gennemfører uddannelsen senest 1.2.2008 8-10 navigatører er klar til at fungere som bisiddere for voksne med ADHD senest 01.02.08	Procesmål: Rekrutterings- og uddannelsesaktiviteterne afholdes som beskrevet Resultatmål: 5 nye frivillige gennemfører uddannelsen senest 01.12.08	Procesmål: Rekrutterings- og uddannelsesaktiviteterne afholdes som beskrevet Resultatmål: 5 nye frivillige gennemfører uddannelsen senest 01.12.09 Der er min. 10 frivillige ADHD-navigatører på Fyn i begyndelsen af 2010
Indikatorer	Procesindikator: Afholdelsen af rekrutterings- og uddannelsesaktiviteterne Resultatindikatorer: Antal interesserede, som melder sig til og gennemfører uddannelsen Antal navigatører, som er klar til at fungere som bisiddere for voksne med ADHD i begyndelsen af 2008	Procesindikator: Rekrutterings- og uddannelsesaktiviteterne er afholdt Resultatindikatorer: Antal, som melder sig til og gennemfører uddannelsen	Procesindikator: Rekrutterings- og uddannelsesaktiviteterne er afholdt Resultatindikatorer: Antal, som melder sig til og gennemfører uddannelsen Antal navigatører i alt
Succeskriterier	Der afholdes 3 uddannelsesforløb og der uddannes min. 20 navigatører i løbet af projektperioden 8-10 ADHD-navigatører er klar til at fungere som bisiddere for voksne med ADHD senest 1.2.2008 Der er 8-10 fungerende ADHD-navigatører på Fyn ved projektets afslutning		

Bilag B: Drift - side 1 af 2

Delkomponent	Tilgang af voksne med ADHD	Matchning
Målgruppe	Voksne med ADHD	Voksne med ADHD og frivillige
Aktiviteter	* Informere om tilbuddet * Udarbejde informationsmateriale	* Interview af voksne med ADHD, som ønsker en navigatør * Arrangere og deltage i 1. møde ml. den voksne og navigatøren * Følge op på aftalen mellem den voksne og frivillig
Mål	Procesmål: Tilbuddet offentliggøres 1.2.2008 Resultatmål: Voksne med ADHD henvender sig/benyttter sig af tilbuddet om at få en navigatør Voksne med ADHD ved hvad en ADHD-navigatør er, hvad man kan bruge en navigatør til, og hvordan man får en ADHD-navigatør	Procesmål: Match-møderne arrangeres Resultatmål: Den voksne og navigatøren udfylder en aftale om navigatørforløb
Indikatorer	Procesindikator: Offentliggørelsen af tilbuddet Resultatindikator: Antal voksne med ADHD, som henvender sig	Procesindikator: Antal arrangerede match-møder Resultatindikator: Antal aftaler om navigatørforløb
Succeskriterier	Tilbuddet er offentliggjort senest 1.2.2008 Min. 50 voksne med ADHD henvender sig i løbet af projektperioden	Min. 30 match-møder i løbet af projektperioden 75 % af match-møderne resulterer i, at der udfyldes en aftale om navigatørforløb

Bilag B: Drift - side 2 af 2

Delkomponent	Frivilligpleje	Navigatorforløb
Målgruppe	Frivillige	Voksne med ADHD og frivillige
Aktiviteter	* Nyhedsbrev på mail 1 gang om måneden * Netværksmøder/efteruddannelse 2 gange om året * Rådgivning ved konsulenten/ Supervision * Julefrokost/socialt arrangement	* Koordinering * Udføre telefonevaluering efter 3 måneder * Udføre afsluttende evaluering
Mål	Procesmål: Frivilligplejens planlagte aktiviteter gennemføres Resultatmål: Den frivillige føler, at han får den nødvendige opbakning fra foreningen til at udføre sin opgave, og han føler sig motiveret til at fortsætte sit arbejde som frivillig	Procesmål: Alle igangværende navigatorforløb evalueres Alle afsluttede navigatorforløb evalueres Resultatmål: Den voksne med ADHD er tilfreds med den ydelse, som ADHD navigatøren leverer ADHD-navigatøren udfører de opgaver, som er definerede i projektbeskrivelsen
Indikatorer	Procesindikator: Antal aktiviteter Resultatindikator: Antal som deltager i /gør brug af tilbudene Tilfredsheden med tilbudene Følelsen af opbakning fra ADHD-foreningen	Procesindikator: Antal 3-månedersevalueringer Antal slutevalueringer Resultatindikator: I hvor høj grad den voksne med ADHD er tilfreds med de ydelser, som ADHD-navigatøren har leveret I hvor høj grad ADHD- navigatøren har udført de opgaver, som er definerede i projektbeskrivelsen
Succeskriterier	75 % af de planlagte aktiviteter gennemføres 75 % af de frivillige deltager i mindst 1 af frivilligplejens aktiviteter 75 % af de frivillige føler, at de får tilstrækkelig opbakning i arbejdet som ADHD-navigatør fra ADHD-foreningen	75 % af alle igangværende forløb evalueres 75 % af alle afsluttede forløb evalueres 50 % af de voksne med ADHD udtrykker tilfredshed med de ydelser, som ADHD-navigatøren har udført 75 % af de frivillige har udført de opgaver, som er definerede i projektbeskrivelsen

Forord til programteori for delprojekt 2

Målbrettet formidling til kommunale sagsbehandlere

Håndbogen:

Det er målet, at håndbogen skal være et redskab, der støtter sagsbehandlerne i at forstå voksne med ADHD, og et sted hvor de kan finde viden om ADHD og kompensationsmuligheder.

Hvis håndbogen skal blive et nyttigt redskab for sagsbehandlere, er det vigtigt med en målrettet strategi for markedsføring og distribuering i kommunerne, så håndbogen havner der, hvor den er tiltænkt: hos de sagsbehandlere fra social-, beskæftigelses- og handicapområdet, der bevilger ydelser til voksne med ADHD.

Håndbogen markedsføres i alle kommuner med et tilbud om, at den enkelte sagsbehandler gratis kan modtage håndbogen mod til gengæld at deltage i evalueringen af håndbogens indhold og anvendelighed.

Håndbogen lægges endvidere **på hjemmesiden for voksne med ADHD** og opdateres løbende med det mål, at sagsbehandlere og andre fagpersoner, der arbejder med voksne med ADHD, bruger håndbogen på hjemmesiden og finder det, de søger.

Ekstrainsats for udvalgte kommuner i et forpligtende forsøgsprojekt:

Det er projektgruppens antagelse, at håndbogen alene ikke gør sagsbehandlere til specialister på ADHD-området.

Der gennemføres derfor en ekstrainsats for 10 udvalgte kommuner med 2 sagsbehandlere fra hver kommune, idet det antages, at sagsbehandlerne har mere handlekraft til at skabe forandring i en afdeling, hvis de ikke står alene.

En sammensætning af sagsbehandlere fra forskellige forvaltninger formodes at ville bringe flere aspekter og erfaringer ind i undervisningen og det faglige netværkssamarbejde. Det er vigtigt, at der under opkvalificeringen af sagsbehandlerne arbejdes med **komensation i forhold til både privatliv, uddannelse og beskæftigelse for voksne med ADHD.**

Kommunerne/sagsbehandlerne skal til gengæld for en gratis ekstrainsats **forpligte sig** til at deltage i både **kursus og efterfølgende netværkssamarbejde** samt evalueringen heraf, så det bliver muligt at måle effekten af indsatsen på både sagsbehandler- og klientniveau.

Ekstrainsatsens to trin:

1. Kursus

Målet med kurset er, at de deltagende sagsbehandlere har forøget deres viden om ADHD hos voksne samt om mulighederne for at kompensere for de funktionsnedsættelser, som ADHD kan medføre, samt at de er blevet motiverede for at omsætte den erhvervede viden til praksis.

2. Fagligt netværk

Det er målet, at sagsbehandlerne anvender den på kurset erhvervede viden på en synlig måde over for klienter med ADHD, samt at klienterne har mærket det kompetenceløft, sagsbehandlerne har fået, og kan give eksempler på, hvordan det har påvirket deres sagsbehandling.

For at det kan lykkes, finder projektgruppen det vigtigt med en målrettet strategi for et længerevarende forløb, så sagsbehandlerne støttes i den proces, de skal i gang med. Projektgruppen har en teori om, at deltagelse i et fagligt netværk kan give sparring og støtte til at skabe forbedringer over tid. Det er

derfor vigtigt, at der er udarbejdet et koncept for det faglige netværkssamarbejde, som muliggør, at deltagerne får faglig sparring og inspiration, som de kan omsætte i deres daglige arbejde.

Forankring

På baggrund af midtvejsevalueringen igangsættes overvejelser om forankring af kursusmodellen samt af en tovholderfunktion for fremtidige faglige netværk.

Der afsøges muligheder for at forankre kurserne i ADHD-foreningen, i Professionshøjskolernes efteruddannelser eller hos andre kursusudbydere.

Det vil være naturligt, at tovholderfunktionen for faglige netværk forankres i et eksisterende videnscenter – eventuelt **VISO** – alternativt i ADHD-foreningen.

Programteori for delprojekt 2: Måltrettet formidling til kommunale sagsbehandlere

Håndbog til kommunale sagsbehandlere - side 1

Delkomponenter	Produktion af håndbog	Markedsføring i alle danske kommuner
Målgruppe	Kommunale sagsbehandlere i social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger	Kommunale sagsbehandlere i social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger
Aktiviteter	* Indsamling af viden * Disposition til håndbogen * Produktion af indhold * Indhold til høring * Layout * Trykning	* Udarbejdelse af spørgeskema 1 til socialrådgivere, for at få deres bud på, hvor i organisationerne håndbogen bør markedsføres, og hvad den skal indeholde. Gennemføres på Socialrådgiverkonference 09.2007 * Vidensopsamling af andres erfaringer med markedsføring i kommunerne * Udarbejdelse af informationsbrev om håndbogen * Udvikling af en kombineret bestillingsseddel/ et spørgeskema 2 til vurdering af sagsbehandlernes vidensniveau før modtagelse af håndbogen * Udvælgelse af modtagere af info-brev i kommunerne * Udsendelse af info-brev vedlagt spørgeskema til alle kommuner i Danmark
Mål	Procesmål: * De planlagte aktiviteter er gennemført Resultatmål: * Håndbogen er færdigproduceret 1.06.2008	Procesmål: * Der er opsamlet viden, udarbejdet informationsbrev samt en bestillingsseddel kombineret med et spørgeskema (2) Resultatmål: * Informationsbrev er udsendt til alle danske kommuner senest 1.04.2008
Indikatorer	Procesindikator: * Gennemførte aktiviteter Resultatindikator: * Tidspunkt for færdiggørelse af Håndbogen	Procesindikator: * Gennemførte aktiviteter Resultatindikator: * Antallet af kommuner, der er sendt brev til * Tidspunkt for udsendelse af info-brev
Succeskriterier	* 100 % af de planlagte aktiviteter er Gennemført * Håndbogen er færdigproduceret til forventet tid	* Alle aktiviteter er gennemført som planlagt * Informationsbrev er sendt til alle kommuner til planlagt tid

Håndbog til kommunale sagsbehandlere – side 2

Delkomponenter	Distribution af håndbogen til navngivne sagsbehandlere
Målgruppe	Kommunale sagsbehandlere i social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger
Aktiviteter	* Registrering af spørgeskema 2 og bestillinger * Udarbejdelse af tilbudsmateriale omhandlende det forpligtende forsøgsprojekt for udvalgte kommuner (se særskilt projektkomponent) * Udsendelse af håndbøger med tilbudsmateriale til alle sagsbehandlere, som har besvaret spørgeskemaet og samtidig bestilt håndbogen
Mål	Procesmål: * Sagsbehandlernes vidensniveau er registreret før håndbogen er udsendt * Tilbudsmaterialet er færdiggjort inden udsendelse af håndbogen * Landets kommuner har bestilt håndbogen i løbet af juni, juli og august 2008 Resultatmål: * Håndbogen inkl. tilbud om forsøgsprojekt er udsendt til alle interesserede sagsbehandlere i løbet af juni, juli og august 2008 * Sagsbehandlerne har brugt håndbogen og finder indholdet relevant, overskueligt og let anvendeligt * Sagsbehandlerne vurderer, at de har fået et redskab, der støtter dem i at forstå voksne med ADHD og giver dem nye idéer til kompensation for voksne med ADHD
Indikatorer	Procesindikatorer: * Antal spørgeskema 2, der er registreret * Tidspunkt for færdiggørelse af tilbudsmateriale * Antallet af kommuner, der har bestilt håndbogen Resultatindikatorer: * Antal håndbøger vedlagt tilbud om forsøgsprojekt, der er udsendt i løbet af juni, juli og august 2008 * Antal sagsbehandlere der finder indholdet relevant, overskueligt og let anvendeligt * Antal sagsbehandlere der vurderer, at håndbogen støtter/hjælper dem i at forstå voksne med ADHD og giver dem nye idéer til kompensation * Antal sagsbehandlere der vurderer, at håndbogen giver relevante henvisninger til yderligere information
Succeskriterier	* Alle spørgeskema 2 er registreret og evalueret * Tilbudsmaterialet er færdiggjort inden 1.06.2008 * Mindst 1/3 af alle danske kommuner har udfyldt spørgeskema 2 og bestilt håndbogen * Håndbøger samt informationsmateriale om forsøgsprojektet er udsendt til alle sagsbehandlere, der har bestilt håndbogen, inden udgangen af august * Mindst 75 % af ovennævnte har brugt håndbogen og vurderer, at de fortsat vil bruge den i arbejdet med voksne med ADHD * Mindst 75 % vurderer, at håndbogens indhold er relevant * Mindst 75 % vurderer, at håndbogens inddeling er overskuelig og let anvendelig * Mindst 75 % vurderer, at håndbogen giver relevante henvisninger til yderligere information * Mindst 50 % har fået nye idéer til kompensationsmuligheder

Håndbog til kommunale sagsbehandlere – side 3

Delkomponenter	Håndbog på hjemmesiden
Målgruppe	Sagsbehandlere og andre fagpersoner der arbejder med voksne med ADHD
Aktiviteter	* Håndbogen lægges på hjemmesiden * Sagsbehandlere i kommunerne er orienteret om web-udgaven via info-brevet * Håndbogen annonceres i medlemsbladet og på hjemmesidens forside * Web-udgaven gennemlæses og nødvendige opdateringer foretages
Mål	Procesmål: * De planlagte aktiviteter vedr. markedsføring af håndbogen på hjemmesiden er gennemført * Web-udgaven af håndbogen er lagt på hjemmesiden 01.07.08 * Håndbogen er gennemlæst og nødvendige opdateringer er foretaget mindst en gang om året Resultatmål: * Håndbogen ”besøges” på hjemmesiden * De sagsbehandlere, der har besøgt håndbogen på hjemmesiden, har fundet de informationer, de søgte efter
Indikatorer	Procesindikatorer: * Antal gennemførte aktiviteter * Tidspunkt for overføring af håndbogen til hjemmesiden * Hyppighed af opdateringer Resultatindikatorer: * Antal opslag ”i” håndbogen på hjemmesiden * Opholdenes længde * Sagsbehandlernes tilfredshed
Succeskriterier	* Håndbogen er overført til hjemmesiden til planlagt tid * Håndbogen er gennemlæst og opdateret som planlagt * 50 % af de sagsbehandlere, der slår op i håndbogen på hjemmesiden, har fundet det, de søgte efter

Delprojekt: 2: Målrettet formidling til kommunale sagsbehandlere

Ekstrainsats for udvalgte kommuner i forpligtende forsøgsprojekt - "Kursus" – side 1

Delkomponenter	Beskrivelse og planlægning af forsøgsprojektet	Markedsføring af forsøgsprojekt
Målgruppe	Projektkonsulenter	Kommunale sagsbehandlere i social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger
Aktiviteter	* Beskrivelse af forsøgsprojekt, hvor kommunerne forpligter sig til at deltage i forsøgsprojekt inkl. evaluering til gengæld for gratis ekstrainsats fra projekt VoksenADHD i form af kursus og fagligt netværk * Planlægning af forsøgsprojektet	* Udarbejdelse af informationsmateriale * Information/tilbud om deltagelse i forsøgsprojektet vedlægges håndbogen, som udsendes i løbet af juni, juli og august 08 * Orientering og tilbud om deltagelse i forsøgsprojektet til interesserede kommuner, som projekt VoksenADHD kommer i kontakt med * Annoncering på ADHD-foreningens hjemmeside
Mål	Procesmål: * Forsøgsprojektet er beskrevet * Der er lagt en plan for gennemførelse af projektet Resultatmål: * Der foreligger en projektbeskrivelse, som projektgruppen har vedtaget 01.05.08 * Der foreligger en plan for gennemførelse af projektet 01.05.08	Procesmål: * Informationsmateriale om forsøgsprojektet til kommunerne er udarbejdet inden 01.06.08 * Planlagte markedsførings tiltag er gennemført Resultatmål: * Der melder sig mindst 20 interesserede sagsbehandlere fordelt på 10 kommuner * Der melder sig sagsbehandlere fra både social-, beskæftigelses- og handicapområdet
Indikatorer	Procesindikator: * Antal gennemførte aktiviteter Resultatindikator: * Tidspunkt for færdiggørelse af projektbeskrivelse og plan	Procesindikatorer: * Tidspunkt for udarbejdelse af informationsmateriale * Antal gennemførte markedsføringsaktiviteter Resultatindikatorer: * Antal interesserede kommuner/sagsbehandlere * Antal sagsbehandlere fra henholdsvis social-, beskæftigelses-, og handicapafdelinger
Succeskriterier	* Forsøgsprojektet er beskrevet og planlagt * Projektbeskrivelse og plan for gennemførelse er færdig 01.05.08	* Informationsmaterialet er færdigt 01.06.08 * Alle planlagte markedsføringsaktiviteter er gennemført * Der er så mange interesserede sagsbehandlere, at det er muligt at udvælge 20 fra 10 forskellige kommuner ifølge udvælgelseskriterier

Ekstrainsats for udvalgte kommuner i forpligtende forsøgsprojekt” – ”Kursus” – side 2

Delkomponenter	Udvælgelse af sagsbehandlere til forsøgsprojekt	Udvikling af kursus til forsøgsgruppen
Målgruppe	De sagsbehandlere, der har ønsket at deltage i forsøgsprojektet	20 udvalgte sagsbehandlere fra 10 forskellige kommuner
Aktiviteter	* Fastsættelse af udvælgelseskriterier * Udvælgelse af kommuner/sagsbehandlere til deltagelse i forsøgsprojektet ud fra et ønske om 2 sagsbehandlere fra hver kommune og en bred sammensætning fra social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger. * Aftalebrev til de udvalgte kommuner/sagsbehandlere * Afslag til eventuelle interesserede, som ikke kan være med i projektet	* Indsamling af erfaringer fra tidligere kursusforløb * Sammensætning af kursusindhold * Indhentning af tilbud fra undervisningssteder * Valg af undervisningssted * Valg af undervisere * Kontrakter med undervisere * Fremstilling af kursusmateriale til deltagerne * Udvikling af før- og efter-evalueringsskemaer (3 og 4) * Udvikling af spørgeskema 5 til evaluering af kursets form og indhold
Mål	Procesmål: * Udvælgelseskriterier er fastsat * Udvælgelsen er foretaget * Der er sendt aftalebrev til de udvalgte kommuner * Der er sendt afslag til eventuelle ”overskydende” kommuner Resultatmål: * Der er indgået forpligtende aftale med sagsbehandlere	Procesmål: * Uddannelsen er planlagt og aftaler er indgået med undervisere og undervisningssted * Kursusdatoer er fastlagt og meldt ud i aftalebrev inden 01.09.08 Resultatmål: * Der er udviklet og planlagt et kursus inden 01.09.08 * Kursusprogram er meldt ud til deltagerne senest 3 uger før kursets start
Indikatorer	Procesindikator: * Antal gennemførte aktiviteter Resultatindikatorer: * Antallet af sagsbehandlere, der har indgået aftale * Tidspunkt for indgåelse af aftaler * Fordeling af sagsbehandlere	Procesindikatorer: * Gennemførelse af aktiviteter * Tidspunkt for udmeldelse af kursusdatoer Resultatindikatorer: * Planlægning af kursus * Tidspunkt for udsendelse af kursusprogrammer
Succeskriterier	* Alle planlagte aktiviteter er gennemført inden 01.09.08 * Der er inden 01.09.08 indgået aftale med 20 sagsbehandlere fra 10 forskellige kommuner * Der er sagsbehandlere fra social-, beskæftigelses- og handicapforvaltninger	* Alle aktiviteter er gennemført * Tidspunkter for udmeldelse af datoer er overholdt * Kursus er planlagt og formidlet som foreskrevet

Ekstrainsats for udvalgte kommuner i forpligtende forsøgsprojekt – ”Kursus” – side 3

Delkomponenter	Afholdelse af kursus for forsøgsgruppen
Målgruppe	20 udvalgte sagsbehandlere fra 10 forskellige kommuner
Aktiviteter	* Kursisterne udfylder før-evalueringsskema 3 inden kurset starter * Kursus for sagsbehandlere afholdes * Kursusform og indhold evalueres ved besvarelse af evalueringsskema 5 om undervisningen * Kursisternes udfylder efter-evalueringsskema 4
Mål	Procesmål: * Der er afholdt og evalueret et kursus som planlagt for sagsbehandlerne i forsøgsprojektet Resultatmål: * De deltagende sagsbehandlere har gennem kursusforløbet forøget deres viden om ADHD hos voksne og om mulighederne for at kompensere for de funktionsnedsættelser, ADHD kan medføre. * Kurset understøtter sagsbehandlerens motivation for at omsætte den erhvervede viden til praksis og har tro på, at det kan lade sig gøre * Sagsbehandlerne melder sig til det faglige netværk
Indikatorer	Procesindikatorer: * Kursets afholdelse og evaluering * Antal kursister, der har deltaget og er tilfredse med kursets indhold og form Resultatindikatorer: * Antal deltagere der føler, de har forøget deres viden om ADHD hos voksne og om kompensationsmuligheder * Antal deltagere der er blevet motiverede for og har tro på, at den erhvervede viden kan omsættes til praksis over for voksne med ADHD * Antal sagsbehandlere, der ønsker at deltage i det faglige netværk (se dette)
Succeskriterier	* Kurset er afholdt og evalueret i løbet af oktober 2008 * Mindst 85 % af de tilmeldte har deltaget i hele kurset * 2/3 af deltagerne har været tilfredse med kursets indhold og form * 75 % af de deltagende sagsbehandlere udtrykker, at deres viden om ADHD hos voksne og om kompensationsmuligheder er blevet forøget igennem kursusforløbet * 50 % udtrykker, at de er blevet motiveret for at omsætte den erhvervede viden til praksis over for voksne med ADHD * 50 % giver udtryk for, at de tror på, at det kan lade sig gøre * 75 % ønsker at deltage i det faglige netværk

Delprojekt 2: Målerettet formidling til kommunale sagsbehandlere

Ekstrainsats for udvalgte kommuner i forpligtende forsøgsprojekt – ”Fagligt netværk” - side 1

Delkomponenter	Koncept for netværkssamarbejde	Netværksmøder
Målgruppe	De 20 sagsbehandlere, som har deltaget i ”Ekstrainsats – kursus”	De 20 sagsbehandlere, som har deltaget i ”Ekstrainsats – kursus”
Aktiviteter	* Udarbejdelse af koncept for netværkssamarbejde	* Indkaldelse, dagsorden og forberedelse til netværksmøder * Afholdelse af møder
Mål	Procesmål: * Inden afslutning af kursus er der i samarbejde med de 20 kursister udarbejdet et koncept for det fremtidige faglige netværkssamarbejde Resultatmål: * Sagsbehandlerne har ved kursets afslutning tilmeldt sig netværket	Procesmål: * Der er afholdt netværksmøder hver tredje måned * Deltagerne har vist tilfredshed med mødernes indhold og form * Deltagerne har engageret sig i og forberedt sig til møderne * Deltagerne har afprøvet det indlærte i praksis i perioderne mellem møderne Resultatmål: * Sagsbehandlerne har følt sig støttet af den faglige sparring i netværket under omsætning af ny viden til praksis * Deltagerne i netværket oplever, at de har fået inspiration, som de har kunnet omsætte i deres daglige arbejde * Deltagernes klienter med ADHD har mærket det kompetenceløft, sagsbehandlerne har fået og kan give eksempler på, hvordan det har påvirket deres sagsbehandling
Indikatorer	Procesindikator: * Konceptet foreligger Resultatindikator: * Tilslutningen til det faglige netværk	Procesindikatorer: * Netværksmødernes hyppighed * Deltagernes tilfredshed med møderne * Gennemsnitligt antal deltagere * Deltagernes engagement og forberedelse Resultatindikatorer: * Oplevelse af faglig støtte * Eksempler på inspiration * Oplevelsen af kompetenceløft for slutbruger
Succeskriterier	* Konceptet er udarbejdet ved kursets afslutning * Mindst 80 % af kursisterne tilslutter sig det faglige netværk	* Der er afholdt møder hver tredje måned, og 75 % har i gennemsnit deltaget * 2/3 har været tilfredse med mødernes form og indhold * 50 % har kunnet fremlægge eksempler på nye idéer/tiltag, der er afprøvet * 2/3 af deltagerne har kunnet udpege sagsbehandlingsforløb, hvor netværkets inspiration har spillet en rolle * 50 % af udvalgte klienter har kunnet give eksempler på, hvordan de har mærket det kompetenceløft, sagsbehandlerne har fået

Ekstrainsats for udvalgte kommuner i forpligtende forsøgsprojekt – ”Fagligt netværk” - side 2

Delkomponent	Forankringsstrategi for kursus og fagligt netværk
Målgruppe	ADHD-foreningen Andre potentielle interesserede
Aktiviteter	* På baggrund af midtvejsevaluering igangsættes overvejelser omkring forankring af kursusmodel * På baggrund af midtvejsevaluering igangsættes overvejelser omkring forankring af faglige netværk * Muligheder for forankring af faglige netværk i VISO og/el i ADHD-foreningen afsøges * Muligheder for forankring af kurser i ADHD-foreningen, på Professionshøjskolerne eller hos andre kursusudbydere af efteruddannelser afsøges * Udarbejdelse planer for forankring
Mål	Procesmål: * Mulighederne for forankring af kursus og faglige netværk er afsøgt * Der foreligger planer for forankring af kurser og netværk senest 3 måneder efter midtvejsevalueringen Resultatmål: * Der foreligger ved projektets afslutning en aftalt plan for forankring af kursus * Der foreligger ved projektets afslutning en aftalt plan for forankring af faglige netværk
Indikatorer	Procesindikatorer: - Muligheder for forankring - Tidspunkt for forankringsplan Resultatindikator: - Aftalte planer for forankring
Succeskriterier	* Planen for forankring foreligger i henhold til tidsplanen * Der er indgået aftale om forankring af kursus og fagligt netværk ved projektets afslutning

Forord til programteori for delprojekt 3

Tilbud til voksne med ADHD

Målene i delprojekt 3 er at udvikle tilbud, hvorigennem voksne med ADHD får øget viden generelt om ADHD og desuden opnår en øget indsigt i mulighederne for at kompensere for de funktionsnedsættelser, der er en konsekvens af ADHD. Dette gøres med henblik på kvalificering af voksne med ADHD, så de bliver bedre til at mestre deres situation. Målene skal nås dels gennem udvikling af et kursustilbud og dels ved udarbejdelsen af oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder.

Oversigt over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder:

En let tilgængelig, samlet og overskuelig viden omkring hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder til voksne med ADHD findes ikke på nuværende tidspunkt. Et mål med delprojekt 3 er at udarbejde oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder således, at voksne med ADHD, deres pårørende og fagfolk har en let tilgængelig, samlet og overskuelig viden inden for disse områder. Dette skal medvirke til, at voksne med ADHD i højere grad kompenseres for deres handicap. Oversigterne vil blive publiceret på ADHD-foreningens hjemmeside.

Kurser og temadage for voksne med ADHD:

Et andet mål i delprojekt 3 er at udvikle kurser til voksne med ADHD. Voksne med ADHD giver udtryk for frustrationer over, at de ikke har tilstrækkelig viden om deres handicap og efterlyser desuden mestringsstrategier og handlemuligheder. ”En af de vanskeligheder, der er ved at få diagnosen ADHD som voksen, er at mange har levet et liv uden at vide, at de havde ADHD. Idet at de ikke har prøvet at leve et ”normalt” liv, kan det være vanskeligt at kende omfanget af funktionsnedsættelsen. Det kan derfor være vanskeligt at vide, hvad det vil sige at have ADHD, og have indsigt i hvordan ADHD kommer til udtryk hos den enkelte.

ADHD-foreningen vil derfor udvikle et kursus med det formål at kursusedtagerne opnår en øget indsigt i eget handicap og tilegner sig nye mestringsstrategier og handlemuligheder. Målet er, at der sker en kvalificering, så de bliver bedre til at mestre deres situation.

Desuden er det et mål at tilvejebringe systematisk viden om metoder og indhold, i forhold til hvordan et kursus til voksne med ADHD skal tilrettelægges for at opnå den ønskede effekt.

En udfordring i forhold til valg af indhold og metoder vil være, at en række af de symptomer der er en del af handicappet fx hukommelses, koncentrations og opmærksomheds problemer vil vanskeliggøre indlæringen. Forhold der skal tages højde for i udviklingen af kurset.

Der skal afholdes to kurser, med baggrund i den viden om indhold og metoder der er opnået i forbindelse med afholdelse de to kurser, skal der udarbejdes en anbefaling. Anbefalingen skal komme med bud på indhold og metoder til at undervise voksne med ADHD.

Eftersom en ambition med denne del af projektet er, at være metode udviklende, er det også et overordnet mål, at det kursuskoncept projektet udvikler, skal kunne anvendes af andre. De opsamlede erfaringer skal samles i en anbefaling, der skal indeholde bud på såvel metoder som kursusindhold. I publiceringen af anbefalingen vil forskellige tiltag være nødvendige. Anbefalingen skal lægges på ADHD-foreningens hjemmeside, desuden vil det være nødvendig at opsøge og etablere kontakt til interesserede kursusudbydere. Et tilfredsstillende resultat med denne del af projektet er ikke nødvendigvis en kopiering af kurset, men kan selvfølgelig være dette, eller kan bestå i, at dele af den tilvejebragte viden kan finde anvendelse i andre systemer og hos andre aktører.

Målet med afholdelse af temadage er at afprøve temadage som formidlingsform til voksne med ADHD, en formidling der skal føre til, at voksne med ADHD får øget deres viden generelt om ADHD

og om kompensationsmuligheder. Der vil blive afholdt en temadag i henholdsvis København, Odense, Århus og Aalborg.

Processen med udarbejdelse og publicering af oversigter, udvikling af kurser og temadage er beskrevet i delkomponenterne: "Udarbejde oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder", "Publicering af oversigter", "Temadage for voksne med ADHD", "Planlægning af kursus til voksne med ADHD", "Afholdelse af kursus" og "Anbefaling".

Projektkomponent: Oversigt over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder

Delkomponenter	Udarbejde oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder
Målgruppe	Voksne med ADHD Pårørende Fagfolk
Aktiviteter	Indsamle viden om hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder Udvælgelse og beskrivelse af relevante hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder Undersøge om hjælpemiddelinstuttet er interesseret i et samarbejde om udgivelse af en pjece om hjælpemidler til voksne med ADHD
Mål	Procesmål: Oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder udarbejdes løbende i projektperioden Resultatmål: Oversigter vil i løbet af projektperioden løbende blive publiceret, de første oversigter er klar til publicering d. 01.07.2008 Hjælpemiddelinstuttet finder det interessant og relevant at indgå i et samarbejde om udarbejdelsen af brochure om hjælpemidler til voksne med ADHD
Indikatorer	Procesindikator: Der udarbejdet oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder Resultatindikator: Der foreligger oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder Der er indledt samarbejde med hjælpemiddelinstuttet
Succeskriterier	Oversigtslisterne er færdige ifølge tidsplanen Der samarbejdes med hjælpemiddelinstuttet om udarbejdelsen af brochure

Delkomponenter	Publicering af oversigter
Målgruppe	Voksne med ADHD Pårørende Fagfolk
Aktiviteter	* Beskrivelser over oversigter lægges ud på ADHD-foreningens hjemmesiden * I samarbejde med Styrelsen for Specialrådgivning og Social Service udarbejdes en adgang til tilbudsportalen, der er målrettet voksne med ADHD * Etablere link til hjælpemiddelbasen samt tilbudsportalen * Brochure publiceres i samarbejde med hjælpemiddelinstitutet
Mål	Procesmål: De første oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder samt vejledning i brug af tilbudsportalen er klar til publiceret med udgangen af 2008 øvrige oversigter publiceres i løbet af 2009 Oversigter opdateres og udvides løbende Brochure fra hjælpemiddelinstitutet over hjælpemidler til voksne med ADHD publiceres i løbet af projektperioden Resultatmål: Der er let tilgængelig, samlet og overskuelig viden om hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder til voksne med ADHD Oversigterne støtter den voksne med ADHD i at få kompensation
Indikatorer	Proces indikator: Oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder er tilgængelige på ADHD-foreningens hjemmeside Resultatindikator: Brugerne af oversigterne giver udtryk for, at oversigterne er let tilgængelige og giver overskuelig information om hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder Brugerne af oversigterne udtrykker tilfredshed med oversigterne
Succeskriterier	Oversigter over hjælpemidler, tilbud og støttemuligheder samt vejledningen i brug af tilbudsportalen er publiceret ifølge tidsplan Brochure over hjælpemidler til voksne med ADHD er publiceret ifølge tidsplan Blandt de brugere der besvarer spørgeskemaerne, udtrykker 65 % tilfredshed og finder indholdet i oversigterne let tilgængelig, relevant og overskuelig

Projektkomponent: Kurser og temadage for voksne med ADHD

Delkomponenter	Temadage for voksne med ADHD	Udvikling af kursusmodel Se bilag A
Målgruppe	Voksne med ADHD	
Aktiviteter	* Finde lokaler * Finde oplægsholdere * Planlægge indhold af temadagene * Annoncere temadagene * Udarbejdning af skemaer til evaluering * Evaluere og vurdere temadagene som formidlingsmetode til voksne med ADHD	
Mål	Procesmål: Der afholdes en temadag i henholdsvis Aalborg, Århus, Odense og København i løbet af efteråret 2007 Resultatmål: Deltagerne i temadagene opleverer en øget motivation til at ændre på deres situation 01.04.2008 er temadagene afholdt og evalueret som formidlingsmetode til voksne med ADHD	
Indikatorer	Procesindikator: Antallet af afholdte temadage Antallet af deltagere på temadagene Resultatindikator: Deltagerne i temadagen giver udtryk for, at motivationen til at ændre på deres situation er øget i løbet af temadagen Deltagernes tilfredshed med indholdet på temadagene Antallet af udfyldte evalueringer	
Succeskriterier	Der afholdes fire temadage med 50 deltagere pr. temadag 50 % af de voksne, med ADHD, der deltager i evalueringen, giver udtryk for, at temadagen har øget deres motivation til at ændre på deres situation	

Delkomponenter	Planlægning af kursus til voksne med ADHD
Målgruppe	Voksne med ADHD Projekt VoksenADHD
Aktiviteter	* Videns indsamling via Internettet, bibliotek og øvrig relevant litteratur * Etablering af kontakt til relevante videnspersoner * Etablering af sparringsgruppe bestående af 2-3 fagfolk * Beskrive indhold og metoder i kurset * Finde undervisere * Finde lokaler * Afklare finansiering * Udarbejde kursusmateriale/undervisningsmateriale * Udarbejde før og eftermålingskemaer
Mål	Procesmål: Eksisterende viden om kurser til voksne med ADHD er afdækket Der etableres en sparringsgruppe Kurserne er planlagt og aftaler er indgået med undervisere og undervisningssted Kursusmateriale er udarbejdet Før og eftermålingskemaer er udarbejdet Resultatmål: Proceskonsulenten er afklaret i forhold til valg af kursusindhold og metode Der er etableret en sparringsgruppe 01.02.08 1. kursus er udviklet og klar til afholdelse i løbet af foråret 2008 2. kursus er klar til afholdelse i løbet af efteråret 2008
Indikatorer	Procesindikator: Gennemførelse af aktiviteter Resultatindikator: Kurset er udviklet og klar til afholdelse
Succeskriterier	Kurset er udviklet og klar til afholdelse i henhold til tidsplan

Delkomponenter	Afholdelse af kursus
Målgruppe	Voksne med ADHD
Aktiviteter	* Annoncering efter kursusdeltagere * Kursus program sendes ud til deltagere * Registrer tilmeldinger * Kursus for voksne med ADHD afholdes
Mål	Procesmål: * Der er afholdt 2 kurser for voksne med ADHD inden sommerferien 2009 * I alt 12 voksne med pårørende melder sig til og gennemfører kurserne Resultatmål: * Kurser for voksne med ADHD er afholdt inden sommerferien 2009 * Kursusdeltagernes livssituation bedres dels gennem mere viden om ADHD og dels gennem en øget indsigt i eget handicap. Desuden bedres livssituationen via tilegnelse af nye mestringsstrategier og handlemuligheder.
Indikatorer	Procesindikator: * Antal gennemførte kurser * Antallet af deltagere der tilmelder sig kurset * Antallet af deltagere der gennemfører kurset Resultatindikator: * Antallet af deltagere der giver udtryk, for at de har været tilfredse med kursets indhold og metode * Antallet af deltagere der giver udtryk for at de har opnået en øget indsigt i eget handicap * Antallet af deltagere der giver udtryk for at de har fået en forbedret livssituation * Antallet af pårørende der giver udtryk for at den voksne har fået en øget indsigt i eget handicap * Antallet af pårørende der giver udtryk for at den voksne har fået en forbedret livssituation

Succeskriterier	* Begge kurser er afholdt senest 01.02.09 * 6-8 voksne med ADHD * 75 % af de tilmeldte gennemfører kurserne Umiddelbart efter endt kursus: * 75 % af de voksne giver udtryk for at de har været tilfreds med kursets indhold og metode * 60 % af kursusedtagerne giver udtryk for, at de har opnået en øget selvindsigt i deres handicap * 60 % af de voksne giver udtryk for at de har fået en bedre livssituation og kan komme med eksempler herpå * 75 % af de pårørende giver udtryk for at den voksne med ADHD har fået en øget selvindsigt i eget handicap * 75 % af de pårørende giver udtryk for at den voksne har fået en bedre livssituation Et halvt år efter endt kursus: * 75 % af de voksne giver udtryk for at de har været tilfreds med kursets indhold og metode * 60 % af kursusedtagerne giver udtryk for, at de har opnået en øget selvindsigt i deres handicap * 50 % af de voksne giver udtryk for, at de med baggrund i at de har deltaget i kurset har fået en forbedret livssituation og kan komme med eksempler herpå * 50 % af pårørende giver udtryk for at den voksnes livssituation er blevet bedre

Delkomponenter	Anbefaling
Målgruppe	Potentielle kursusudbydere
Aktiviteter	* Udarbejdelse af anbefaling, indeholdende beskrivelse af indhentede erfaringer fra det afholdte kursusforløb, herunder beskrivelse af målgruppe, indhold og anvendte metoder * Afdække relevante aftagere af anbefaling * Publicering af anbefaling til relevante kursusholdere * Afdække forankringsmuligheder
Mål	Procesmål: At der foreligger en anbefaling i afholdelse af kurser for voksne med ADHD. Udarbejdet på baggrund af den viden om indhold og metoder der er opnået i forbindelse med afholdelse af kurser. Anbefalingen er formidlet til relevante kursusudbydere Resultatmål: Anbefaling er klar til formidling d. 01.08.09 Potentielle eksterne kursusudbydere viser interesse for anbefalingen
Indikatorer	Procesindikator: Der foreligger en anbefaling Anbefalingen er formidlet Resultatindikator: Antallet af kursusudbydere der udtrykker interesse for at benytte sig af anbefalingen
Succeskriterier	Anbefalingen foreligger i henhold til tidsplanen At potentielle aftagere finder anbefalingen relevant og interessant

Praksisforskning – evalueringsdesign for et undervisningsforløb

Dette er et eksempel på design for evaluering af undervisning, der retter sig mod konkrete forandringer hos deltagerne. Fokus er rettet mod undervisningens bidrag til forandringer. Der er knyttet to skemaer til designet skema 1 som er et før- og eftermål samt et skema 2 som er et eftermål. Evalueringen dækker ikke undervisningens teknikaliteter.

Teorien bag spørgeskemaet er inspireret af ”Theory of planned behavior”, der handler om at sandsynligheden for forandring øges, hvis vejen til forandring bliver synlig, gennemførlig og hvis forandringen bliver set som vedkommende og betydningsfuld – også af andre.

Erfaringer:

Skemaer er anvendt i ikke under 11 forskellige undervisningssituationer f.eks. omkring praksisforskning, casestudier og ledelse. Hver gang har anvendelsen vist forandringer og givet anledning til læring.

Det styrkes ved gentaget brug og erfaringsdeling.

Nedenstående er et eksempel fra en temadag om praksisforskning for pædagoger, hvor selve undervisningsdagen gennemføres som et praksisforskningsprojekt om undervisningen. Dvs. det er deltagerne selv, der bearbejder skemaerne og drøfter resultaterne før dagen slutter.

Baggrund

Som et led i kursusforløb, der skal resultere i et praksisforskningsprojekt, skal der gennemføres en undervisningsdag som fokuserer på casestudier som mulighed for praksisforskning. Da kursusdagen skal gentages på efterfølgende hold vil det være af betydning af finde ud af om kursusdagen kan opfylde sit formål.

Forskningsspørgsmål:

Hvordan kan man via eksempler fra hidtidig praksisforskning inspirere og opildne holdet til at tro på, at de i løbet af 10 uger kan lave gode praksisforskningsprojekter?

Hypoteser

Det vil inspirere og opildne, hvis vejen til god praksisforskning bliver synlig, gennemførlig og hvis resultaterne af praksisforskning bliver set som vedkommende og betydningsfulde. Det antages dog, at nogle vil opfatte praksisforskning som mere vedkommende end andre.

Det vil kunne ske såvel gennem 1)formidling af metoder og 2) praktiske eksempler 3) samt ved gennemførelse af et casestudie af forløbet.

Underhypoteser om processens betydning

- Det vil inspirere, hvis man på egen krop kan opleve en konkret praksisundersøgelse og få et afslappet forhold til praksisforskningsbegrebet.
- Det vil opildne, hvis man selv er aktiv i en undersøgelse på dagen og oplever glæden ved at deltage i vidensproduktion.

1.Hypoteser om undervisningens indhold

- Undervisningen skal inspirere ved at give eksempler på, hvad man lave casestudier om.
- Det skal gøres synligt, hvad et casestudie er – deltagerne skal kunne gennemskue

- processen. Deltagerne vil opleve, at de har et vist kendskab til forløbet i et casestudie.
- Gennemførligheden skal illustreres, hvordan et forskningsprojekt kan gennemføres på en dag, en uge, 10 uger og et år. Deltagerne skal opleve, at de selv kan styre omfanget af en forskningsproces.
  - Undervisningen skal opildne ved at vise, hvordan praksisforskning har givet andre personlig faglig udvikling, har kunnet anvendes i praksis, og har kunnet stimulere til mere forskning, samt kan give anerkendelse.

Alternative hypoteser

- Der er en risiko for at den procesorienterede undervisning skaber forvirring.
- Der er en risiko for at blive lidt skræmt af kravene.

Nøglebegreber

Inspirere betyder at få kendskab til, hvordan andre har lavet praksisforskning, og dermed ideer til, hvad man selv kan gøre. **Opildne** betyder, at få lyst til selv at lave praksisforskning. **Synlig** betyder at man kan se, hvad man skal gøre. **Gennemførlig** betyder, at opgaven virker overkommelig. **Vedkommende** betyder, at man kan se, at man kan undersøge noget som man selv finder har værdi. **Betydningsfuldt** betyder at også andre kan have glæde af det man laver.

Strategi

Undersøgelsen er et single casestudie, der vurderer om der undervises som planlagt og om der kommer det ud af det som forventes. Der gennemføres en før-efter måling i forhold til effekten og en eftermåling i forhold til

Analyseenhed

Forløbet og udbyttet af een undervisningsdag fra kl. 8.30-14.00. Der er således én dag til rådighed til gennemførelse af hele forskningsprojektet.

Datakilder

Undervisningsmateriale, observationer af hvad der foregår, deltageres oplevelser

Dataindsamlingsmetoder

Observationer, spørgeskemaer, gruppediskussion.

Datamatrix

<i>Hypotese</i>	<i>Vuderings-skema før</i>	<i>Observationer</i>	<i>Vuderings-skema efter</i>	<i>Gruppe- diskussion</i>
Undervisningens indhold	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Undervisningens form		xxxx		xxxx
Deltagelse i undersøgelsen		xxxx		xxxx
Inspiration	xxx		xxxx	xxxx
Opildning	xxx		xxxx	xxxx

Etiske overvejelser

Undersøgelsen er ikke på forhånd aftalt deltagerne. Undersøgelsens gennemførelse aftales derfor ved dagens start gennem diskussion af denne beskrivelse. Deltagelse forventes ikke at rumme nogen risiko for deltagerne. Der vil ikke blive videregivet personlige oplysninger og det er frivilligt om deltagerne vil give deres mening til kende.

Organisation

Ansvarlig for projektets gennemførelse er underviseren og deltagerne medvirker som informanter og deltager i databearbejdningen.

Tidsplan

Drøftelse af projektet
Første dataindsamling
Undervisning
Afsluttende dataindsamling
Databearbejdning
Drøftelse af resultater og konklusioner

Forord til programteori for hjemmesiden

Hjemmeside for voksne med ADHD

Formålet med hjemmesiden er, at der er let tilgængelig, samlet og overskuelig viden om ADHD hos voksne, om hjælpemidler, kompensationsmuligheder og tilbud til voksne med ADHD. Målgruppen er både voksne med ADHD, pårørende og fagfolk, fordi alle 3 grupper kan have behov for mere viden på området samt inspiration og idéer til kompensation.

Målet er, at der i 2010 findes en fuldt udbygget hjemmeside, som er forankret i ADHD-foreningen og derfor fortsat opdateres efter projektets udløb.

For at nå dette mål skal hjemmesiden først udvikles.

I **udviklingskomponenten** indgår de aktiviteter, som ligger før hjemmesiden gøres tilgængelig for brugere. Det vil sige kortlægning af behov og krav til hjemmesiden, beskrivelsen af indhold og funktioner, den tekniske udvikling og designarbejdet.

Dernæst kommer selve **indholdskomponenten**, som handler om at indsamle eksisterende materiale, producere ny tekst, lægge teksten på hjemmesiden og løbende opdatere. Det ligger også i denne delkomponent, at hjemmesiden skal udvides løbende, og at der gennem hele projektperioden skal gøres ny viden tilgængelig på hjemmesiden. Hjemmesiden er tænkt som et blivende tilbud, som også efter projektets ophør opdateres og vedligeholdes.

Hjemmeside for voksne med ADHD

Delkomponenter	Udvikling	Indhold
Målgruppe	VoksenADHD	Voksne med ADHD, pårørende og fagfolk
Aktiviteter	Indsamle viden Beskrive indhold og funktioner Teknisk udviklingsarbejde Design	Indsamle eksisterende materiale Producere ny tekst Gøre materiale tilgængeligt på hjemmesiden Løbende opdatering Videreudvikling af indholdssiden
Mål	Procesmål: Hjemmesiden er klar til åbning 1.1.2008 Resultatmål: Hjemmesiden skal være overskuelig og brugervenlig Hjemmesiden skal være en platform for formidling af viden om ADHD hos voksne	Procesmål: Der er lagt indhold ud på hjemmesiden ved åbningsdagen 1.1.2008 Der opdateres og udvides løbende/ Der er lægges indhold på hjemmesiden i henhold til tidsplanen Resultatmål Fuldt udbygget hjemmeside i 2010 Der er let tilgængelig og samlet viden om ADHD hos voksne, kompensationsmuligheder og tilbud Hjemmesiden er en integreret del af ADHD-foreningens hjemmeside og opdateres fortsat efter projektets afslutning
Indikatorer	Procesindikator: Hjemmesiden er klar til åbning i henhold til tidsplanen Resultatindikator: Overskuelighed Brugervenlighed	Procesindikator: Indhold på hjemmesiden Resultatindikator Tilfredsheden hos brugerne af hjemmesiden med hensyn til relevans og tilgængelighed Fortsat eksistens af hjemmesiden Fortsat vedligehold hjemmesiden
Succeskriterium	Hjemmesiden er tilgængelig for brugerne 1.1.2008 Brugerne af hjemmesiden finder den overskuelig og brugervenlig	Voksne med ADHD udtrykker tilfredshed med hjemmesidens indhold, og finder indholdet relevant Fagfolk udtrykker tilfredshed med hjemmesidens indhold, og finder indholdet relevant Hjemmesiden vedligeholdes fortsat efter projektets ophør og er en integreret del af ADHD-foreningens hjemmeside